

รู้เท่าทัน มะเร็งปากมดลูก

อ.พญ.อัจฉิมา ตันกุล,
พญ.ชญญา รักษาประสิทธิ์

ทราบหรือไม่ว่า มะเร็งปากมดลูกพบมากเป็นอันดับ 2 ในผู้หญิงรองจากมะเร็งเต้านม นอกจากนั้นมะเร็งปากมดลูกยังสามารถป้องกันก่อนการเกิดโรคได้ วิธีป้องกันมะเร็งปากมดลูกมี 2 ระดับคือ

1. ป้องกันระดับปฐมภูมิ คือ การป้องกันปัจจัยเสี่ยงของโรค ซึ่งในมะเร็งปากมดลูกนั้น ทำได้โดยการป้องกันการติดเชื้อไวรัส HPV เพราะเชื้อไวรัส HPV เป็นเชื้อที่ติดต่อทางเพศสัมพันธ์ ส่วนใหญ่จะเข้ามาและหายไปได้ มักไม่มีอาการ การติดเชื้อไวรัส HPV ชนิดความเสี่ยงสูงเป็นระยะเวลานานจะพัฒนาไปเป็นมะเร็ง

เราสามารถป้องกันการติดเชื้อไวรัส HPV ได้โดย

- ไม่มีเพศสัมพันธ์ หรือมีคู่นอนคนเดียว รวมทั้งการใช้ถุงยางอนามัยก็สามารถช่วยป้องกันได้
- ไม่สูบบุหรี่
- ฉีดวัคซีน HPV จะสามารถช่วยป้องกันการติดเชื้อ HPV และโรคที่เกิดจาก HPV รวมถึงมะเร็งด้วย

ในปัจจุบันมีวัคซีน HPV 3 ชนิด คือ

- * วัคซีน HPV ชนิด 2 สายพันธุ์ (2vHPV : 16 และ 18)
- * วัคซีน HPV ชนิด 4 สายพันธุ์ (4vHPV : 6, 11, 16 และ 18)
- * วัคซีน HPV ชนิด 9 สายพันธุ์ (9vHPV : 6, 11, 16, 18, ที่เพิ่มคือ 31, 33, 45, 52 และ 58)

คำแนะนำสำหรับการฉีดวัคซีน HPV คือ

- อายุ 9 - 26 ปี เริ่มฉีดได้ตั้งแต่อายุ 9 ปี ส่วนใหญ่แนะนำให้อายุ 11 ปี หรือ 12 ปี
- อายุ 9 - 14 ปี สามารถฉีดเพียง 2 เข็ม ที่ 0 และ 6 เดือน
- อายุ 15 - 26 ปี ฉีด 3 เข็ม ที่ 0, 1 หรือ 2 และ 6 เดือน แล้วแต่ชนิดของวัคซีน
- อายุ 27 - 45 ปี ไม่ได้แนะนำทุกราย เหมาะสำหรับคนที่ได้รับ HPV vaccine ไม่ครบ และมีความเสี่ยงที่จะรับเชื้อ HPV ชนิดใหม่
- อายุ > 45 ปี ไม่แนะนำ

โดยไม่จำเป็นต้องตรวจภายในเช็คมะเร็งปากมดลูกก่อนฉีดยา และหากทราบว่าตั้งครรภ์ให้รอฉีดหลังคลอด และสามารถฉีดได้ขณะให้นมบุตร

2. ป้องกันระดับทุติยภูมิ คือ การตรวจคัดกรองโรคตั้งแต่ยังไม่มีอาการ เพื่อที่จะรักษาตั้งแต่เริ่มมีการเปลี่ยนแปลงของเซลล์ปากมดลูก โดยมีคำแนะนำดังนี้

- อายุ < 21 ปี ไม่จำเป็นต้องตรวจคัดกรอง
- อายุ 21 - 29 ปี แนะนำตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยการตรวจโดยเซลล์วิทยาทุก 3 ปี
- อายุ 30 - 65 ปี แนะนำตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกด้วยการตรวจหาเชื้อไวรัส HPV ร่วมกับเซลล์วิทยา ทุก 5 ปี หรือ ตรวจเฉพาะเซลล์วิทยา ทุก 3 ปี หรือ ตรวจเฉพาะหาเชื้อไวรัส HPV ทุก 5 ปี
- อายุ > 65 ปี สามารถหยุดตรวจได้ ถ้าผลตรวจก่อนหน้านี้ 10 ปีอย่างสม่ำเสมอ ไม่พบความเปลี่ยนแปลงของเซลล์ปากมดลูก
- คนที่ตัดมดลูกด้วยโรคที่ไม่ใช่มะเร็งสามารถหยุดตรวจคัดกรองได้
- คนที่ฉีดวัคซีน HPV ยังต้องเข้ารับการตรวจคัดกรองมะเร็งปากมดลูกตามช่วงอายุดังกล่าว

เพียงเท่านี้ เราก็จะสามารถป้องกันตนเองให้ห่างไกลจากมะเร็งปากมดลูกได้ค่ะ
